

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 7.03050801 «Фінанси і кредит»
на тему: «Податок на прибуток підприємств та його регулюючий вплив на
економіку»
(назва теми)

Виконавець:
Студентка ЦВФН
Перехрест Н.С.

/підпис/

Науковий керівник:
К.е.н., Васютинська Л.А.

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. В умовах ринкових відносин та насамперед в перехідний до ринку період податкова система є одним з найважливіших економічних регуляторів, основою фінансово-кредитного механізму державного регулювання економіки. Вагомим важелем регулювання розподілу між державою та підприємствами всіх форм власності прибутку як головного джерела інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств є податок на прибуток підприємств, що входить до складу податкової системи України. Цей податок історично є центральним в оподаткуванні господарюючого суб'єкта, оскільки показники прибутку традиційно розглядаються як головна характеристика діяльності цього суб'єкта.

Покращення сучасного стану податку на прибуток підприємства знаходиться в числі найважливіших соціально-економічних проблем, від швидкого вирішення яких великою мірою залежить подальший розвиток малого та середнього бізнесу в Україні. При оподаткуванні прибутку підприємств центральними є питання щодо визначення рівня ставок податку, об'єкту оподаткування, умови надання податкових пільг підприємствам та їх склад тощо. Тому своєчасне вирішення вищезгаданих питань набуває особливої актуальності, як основа вдосконалення та модернізації оподаткування прибутку підприємств та вихід на новий, сучасніший рівень оподаткування України в цілому.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Метою кваліфікаційної роботи є висвітлення теоретичних і практичних засад податку на прибуток підприємства та його вплив на економіку України.

У зв'язку з поставленою метою основні **завдання**:

- дослідити історичний аспект становлення та розвитку податку на прибуток підприємств;
- розкрити економічну сутність податку на прибуток підприємств;
- показати основні елементи механізму податку на прибуток підприємств;
- провести моніторинг надходжень податку на прибуток підприємств до Зведеного бюджету України;
- провести оцінювання ефективності податку на прибуток підприємств України;
- розкрити проблеми адміністрування податку на прибуток;
- дослідити зарубіжний досвід оподаткування прибутку підприємств та можливості його імплементації в українську практику;
- розробити шляхи підвищення ефективності механізму оподаткування прибутку підприємств

Об'єктом кваліфікаційної роботи є процес справлення та адміністрування податку на прибуток в Україні.

Предметом кваліфікаційної роботи є сукупність відносин, що виникають в процесі справляння податку на прибуток до бюджету.

Методи дослідження. Кваліфікаційна робота виконана із застосуванням таких загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, як: аналізу, синтезу,

ретроспективного аналізу; методи порівняльного аналізу; статистичний метод - при виявленні тенденцій у показниках надходження податку на прибуток; табличний метод служить накопиченню, опрацюванню і зберіганню інформації, графічний метод, що дає можливість більш наглядно продемонструвати результати дослідження; економіко-математичні методи, моделювання, прогнозування – при побудові моделей залежності податку на прибуток від різних чинників.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти з питань податку на прибуток, навчальні посібники, періодична економічна література, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, доповіді науково-практичних конференцій, коментарі фахівців та експертів, статистичні матеріали Державної служби статистики України, Державної казначейської служби України, Всесвітньої організації охорони здоров'я та Європейської комісії, моніторингові звіти Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень, звіти Міністерства охорони здоров'я України, інтернет-ресурси.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані в кваліфікаційній роботі положення, узагальнення, висновки та пропозиції мають як загальнотеоретичне, так і прикладне значення. Розроблені в кваліфікаційній роботі положення можуть бути впроваджені та використані органами центральної влади при вирішенні проблем справлення та адміністрування податку на прибуток в Україні.

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (48 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 80 сторінок. Основний зміст викладено на 73 сторінках. Робота містить 14 таблиць, 17 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ»** розглянуто теоретичні аспекти податку на прибуток, історичний аспект становлення та розвитку податку на прибуток підприємств, економічна сутність податку на прибуток підприємств, основні елементи механізму податку на прибуток підприємств.

У другому розділі **«ПРАКТИКА ТА ПРОБЛЕМАТИКА ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ»** проведено моніторинг надходжень податку на прибуток підприємств до Зведеного бюджету України, проведено оцінювання ефективності податку на прибуток підприємств України, визначено проблемні питання адміністрування податку на прибуток

У третьому розділі **«ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ»** досліджено зарубіжний досвід оподаткування прибутку підприємств та можливості його імплементації в українську практику, розроблено шляхи підвищення ефективності механізму оподаткування прибутку підприємств

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження сформулюємо наступні висновки:

1. Досліджуючи історичний аспект формування податкової системи України та становлення податку на прибуток підприємств у ній, логічним вбачається розглядати становлення податку на прибуток підприємств починаючи з часів незалежності і закінчуючи 2019 роком, виокремлюючи в його розвитку п'ять етапів. Законодавець методом спроб і помилок приймав нові закони, знаходив нові рішення, які міняли форму та значення податку на прибуток. Цей податок має велике значення для країни, тому що він є найвагомим з групи прямих податків і одним з наповнювачів державної скарбниці. Важливим при своєчасній та повній сплаті цього податку є визначення кола юридичних обов'язків та суб'єктивних прав платника податків як основного суб'єкта, за допомогою якого це реалізується.

2. Податок на прибуток підприємств є одним з найбільш потужних джерел формування бюджетних ресурсів, який забезпечує державі можливість повноцінного фінансування її основних функцій. Податок на прибуток підприємств є одним із бюджетоутворюючих податків, що значним чином впливає на фінансове життя країни. Він водночас є важливим фактором, що визначає умови існування підприємства, умови функціонування державного бюджету та економічної системи в цілому. Даний податок відіграє роль чинника, що визначає умови ефективного функціонування державного бюджету та економічної системи загалом. Крім того, податок на прибуток – це своєрідний індикатор ділової активності національної економіки та мірило добробуту суб'єктів господарювання. Таким чином, покращання адміністрування прибуткового податку як основного напрямку

вдосконалення сприятиме прозорості взаємовідносин між державою та підприємствами, внаслідок чого зростатиме добробут громадян України.

3. З прийняттям Податкового кодексу України механізм оподаткування прибутку підприємств зазнав неодноразових змін, які мали вплив як на фінансовий, так і регулюючий ефект цього податку. Законодавчо встановлена в Україні модель оподаткування прибутку, відповідає моделям більшості країн ЄС, проте механізм адміністрування ППД залишається недосконалим.

4. Встановлено, що частка податку на прибуток підприємств у доходах Зведеного бюджету перманентно коливається у незначному діапазоні. Законодавчі зміни не вплинули суттєво на зміну структури надходжень. Вагоме значення в наповненні бюджету мають великі платники податків, забезпечуючи більше половини надходжень цього податку до зведеного бюджету.

5. Пільгове оподаткування податком на прибуток підприємств є одним із найвагоміших методів регулювання економіки. Останні роки спостерігається зниження втрат бюджету щодо пільг на цей податок. З 2015 року майже в 4 рази було скорочено кількість підстав для отримання податкових пільг з податку на прибуток, що вплинуло на зміну кількості їх отримувачів. Визначено, що система оподаткування податку на прибуток в Україні була еластичною лише у 2016 р. та у 2018 р., оскільки коефіцієнт еластичності податку на прибуток становив 1,28 та 1,21 відповідно (перевищував одиницю).

6. Аналіз показав, що негативні впливи на оподаткування прибутком підприємств мали такі чинники, як агресивне податкове планування; накопичення збитків у зв'язку з наявними курсовими різницями, а також ведення окремого обліку податкової амортизації. Наступними проблемами адміністрування податку на прибуток підприємств є розрахунок об'єкта оподаткування, який визначається за правилами бухгалтерського обліку з коригуванням на податкові різниці, що призводить до постійних перевірок контролюючими органами.

7. Проведений аналіз зарубіжного досвіду дозволив виявити позитивні напрями розвитку системи оподаткування податком на прибуток підприємств. Слід звернути увагу на запровадження прогресивних ставок податку на прибуток підприємств на кшталт таких, які діють у США. Це стимулювало б українські підприємства до отримання більшого прибутку, адже в їхньому розпорядженні залишатиметься більше вільних коштів, які можливо було б використати на розширення виробництва, переоснащення матеріально-технічної бази, запровадження новітніх технологій. Встановити фіксований мінімальний корпоративний податок як в Австрії та США незалежно від результату діяльності та кількості пільг підприємств, що дозволить посилити фінансову ефективність податку на прибуток;

8. За результатами проведеного дослідження пропонуються наступні заходи:

– встановити зниження ставок податку на прибуток підприємств для сектору малого бізнесу, адже це найбільш динамічний елемент приватного підприємництва, що відіграє значну роль в створенні інновацій, розширенні виробництва та зростанні зайнятості;

- запровадити систему диференціації ставок податку на прибуток підприємств за різними видами діяльності, що дозволить підтримувати та розвивати найбільш затребувані види діяльності у держави;

- запровадити пільгове оподаткування податком на прибуток підприємств для підприємств пріоритетного розвитку (агропромислови комплекс, машинобудівний комплекс, переробна промисловість з метою створення сприятливого інвестиційного клімату;

- запровадження інвестиційних податкових кредитів, що дозволить підприємствам вкладати кошти у розвиток нових технологій;

- підвищити якість адміністрування податку на прибуток підприємств на етапі планування надходжень за цим податком на державному рівні;

Реалізація запропонованих заходів посилення фіскальної та регулюючої ролі податку на прибуток підприємств України, на наше глибоке переконання, сприятиме зміцненню та вдосконаленню чинної системи оподаткування, що дозволить зменшити податковий тиск на суб'єктів господарювання та призведе до підвищення індекса конкурентоспроможності нашої країни.